

NIEUWS

Amsterdam bouwt sfeervolle universiteitscampus binnen oude kloostermuren in hartje centrum

De Universiteit van Amsterdam bouwt komende jaren voor honderden miljoenen euro's een nieuwe campus in de oude binnenstad. De aaneenschakeling van monumentale gebouwen, oude galerijen en groene hoven moet de leefbaarheid van het centrum helpen verbeteren.

Noël van Bemmel 12 maart 2021, 5:00

Artist's impression van de nieuwe bibliotheek. Beeld MVSA Architects

Stap in een tijdmachine, aan het einde van de Oudezijdsvoorburgwal, de oudste gracht van Amsterdam, en reis terug naar de 16de eeuw. Dan wandel je door een ommuurde stad die uit haar voegen barst met zeelieden, handelaren, ambachtslieden en pelgrims uit alle hoeken van Europa. Tussen de luidruchtige havenkades, drukbezochte herbergen, gedoogde bordelen en vele soorten markten, vallen de 19 (!) kloosters op: hun dikke muren en besloten tuinen bieden welkome plekken voor rust en bezinning.

Dat is meteen - vijfhonderd jaar later - de kern van het Masterplan dat de Universiteit van Amsterdam en de gemeente hebben opgesteld voor een nieuw Universiteitskwartier in de oude binnenstad. De universiteit steekt 320 miljoen euro in een nieuwe campus door vele monumentale gebouwen te renoveren en met elkaar te verbinden. Het Universiteitskwartier, dat pal naast de Wallen ligt, wordt het nieuwe visitekaartje van de grootste universiteit van het land. De stad trekt 2,75 miljoen euro uit voor de herinrichting van openbare ruimte en presenteert het project als belangrijke stap om de leefbaarheid in het centrum te verbeteren.

Ceremonieel hart

'We blijven in de binnenstad, deels om historische redenen', zegt directeur huisvestingsontwikkeling Kees Lammers van de Universiteit. Hij wijst naar de middeleeuwse Agnietenkapel waar in 1632 het Athenaeum Illustre begon, de voorloper van de universiteit waarin geleerden als Barlaeus en Vossius les gaven. 'We bouwen de nieuwe campus rond dat ceremoniële hart.' Veel universiteiten hebben volgens Lammers gekozen voor een campus buiten de stad, met lagere bouw- en onderhoudskosten, maar de historische locatie trekt volgens hem ook juist studenten en onderzoekers aan. 'Dat is ook veel waard.'

De Volkskrant Lunch

Ja, ik wil iedere dag rond lunchtijd het laatste nieuws, de video van de dag, de mooiste fotografie en de meeste boeiende verhalen ontvangen.

Inschrijven

Oude kloosterstructuur herstellen

Lammers gaat voor door de buurt, een gebied vol grachten en stegen van ongeveer 500 bij 120 meter. 'De helft van de gebouwen is van ons, allemaal rijksmonumenten.' Het voormalige hoofdkantoor van het VOC uit 1606, het carrévormige oudemannen- en oude vrouwenhuis uit 1601, een trits grachtenpanden, de restanten van het grootste ziekenhuis van de stad uit de 19de eeuw en nog wat Amsterdamse School monumenten uit het begin van de twintigste eeuw. Zijn opdracht: de oude kloosterstructuur weer herstellen; een beetje afgekeerd van de roerige stad, maar met allerlei oude en nieuwe poorten in de buitenring die toegang geven tot een andere wereld. Waar jonge mensen op groene binnenhoven zachtjes praten over Spinoza of Amanda Gorman en een stoet hoogleraren in toga langzaam richting de nieuwe aula schrijdt.

Blikvanger van de campus wordt de nieuwe universiteitsbibliotheek: twee monumentale ziekenhuisgebouwen van het voormalige Binnengasthuis waarover een glazen parasol van 24 meter hoog wordt gezet. De verbouwing is al begonnen. Op de overdekte binnenplaats en op de gangen is plaats voor duizend studieplekken. Op de planken past zeven kilometer aan boeken. Voornamelijk over geesteswetenschappen, want het universiteitskwartier wordt het domein van taal, cultuur, geschiedenis, archeologie, religie en filosofie (circa 7000 studenten en 900 wetenschappelijke medewerkers). Elders in de stad heeft de universiteit nog drie campussen. Alleen al de nieuwe UB kost 108 miljoen euro, bijna een verdubbeling van het oorspronkelijke budget.

Jeu de boules

Niet iedereen is blij met de plannen. Een groep bewoners vreest dat de leefbaarheid en veiligheid van hun buurt juist afneemt door alle nieuwe bezoekers en extra toegangen. 'Renovatie en vernieuwing is goed', zegt Tjeerd Kamper die tegenover de bibliotheek woont. 'Maar de universiteit propt te veel in dit gebied en doet aan landjepik.' Hij wijst naar het pleintje voor zijn deur waar bewoners zelf wat groen en twee jeu de boulesbanen onderhouden. 'Daar willen ze een nieuw gebouw neerzetten!' De buurt diende een alternatief plan in, met meer groen, maar zonder succes. 'Ze luisteren wel, maar ze doen er niks mee.'

Universitair docent Esther Gramsbergen (TU Delft) is juist heel enthousiast over het masterplan. Met name over het idee de oude kloosterstructuur met binnenhoven en poorten als uitgangspunt te nemen. Gramsbergen is niet betrokken bij het project, maar deed eerder historisch-architectonisch onderzoek in het gebied. 'Die nieuwe poorten en doorbraken geven het terrein weer samenhang en een verblijfsfunctie.' De laatste decennia was de buurt volgens haar niet meer dan een doorgangsroute voor fietsers. 'De sociale woningbouw uit de jaren tachtig was geen slimme toevoeging. Dat leidt dus nu tot conflicten.' Haar advies: gebouwen is niet essentieel voor het plan.

MEER OVER ONDERWIJS EN OPVOEDING SCHOOL KUNST, CULTUUR EN ENTERTAINMENT HOGER ONDERWIJS AMSTERDAM UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM UNIVERSITEITSKWARTIER AGNIETENKAPEL NOËL VAN BEMMEL

Nieuws & Achtergrond

NIEUWS MEER >

- 'We zitten in een formatiedans waarvan iedereen al weet hoe die eindigt'
- De CoronaCheck-app moet reisverkeer in de EU gaan regelen, maar is hij op tijd klaar?
- Live: Voor het eerst sinds eind september worden er minder dan 2 duizend besmettingen per dag gemeld
- Gerepatrieerde IS-ganger Ilham B. blijft veertien dagen in voorarrest

BELLEN MET ONZE CORRESPONDENT
De Franse grenzen zijn weer open: 'Nederlanders worden met open armen ontvangen'

NIEUWS
Aantal kinderen met overgewicht daalt flink in armere wijken dankzij speciaal programma

VOLKSKRANT AUDIO

Hoe de politie anderhalf jaar lang een chat-runde voor criminelen ruff voor Bert Wagendorp over Mladic

BEST GELEZEN MEER >

- Reisadvies Duitsland, Oostenrijk en Italië aangepast, mogelijk volgen meer landen
- Oud-decaan Tilburg University huurde familie in voor 1,2 miljoen euro: OM eist twee jaar cel

MEER NIEUWS & ACHTERGROND

Wilt u belangrijke informatie delen met de Volkskrant?

Tip hier onze journalisten

Algemeen	Service	Meer de Volkskrant	Navigeer
Contact met de redactie	Klantenservice	Abonneren	Columisten
Contact met de klantenservice	Mijn account	Nieuwsbrieven	Recensies
Privacystatement	Vakantieservice	Digitale krant	De Volkskeuken
Abonnementvoorwaarden	Adverteren	Webwinkel	Archief
Gebruiksvoorwaarden	Losse verkoop	Inclusief	
Cookiebeleid		RSS-feeds	
Cookie-instellingen		Facebook	
Colofon		Twitter	
		Android apps	
		iOS apps	

Op alle verhalen van de Volkskrant rust uiteraard copyright. Linken kan altijd, eventueel met de intro van het stuk erboven. Wil je tekst overnemen of een video(fragment), foto of illustratie gebruiken, mail dan naar copyright@volkskrant.nl. © 2021 DPG Media B.V. - alle rechten voorbehouden

Problemen met uw heupprothese?
Wij brengen u weer verder in beweging

Neem vrijblijvend contact op!

Sint Maartenskliniek